

УДК 81-1

ББК 81.2

И 67

И 67 Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі: збірник наукових праць за матеріалами XV Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Херсон, 4-5 квітня 2024 р. Херсон, Хмельницький: Херсонський національний технічний університет, 2024. 342 с. – Мови: укр., англ., нім.

У збірнику представлені матеріали доповідей студентів на XV Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Іноземні мови у сучасному комунікативному просторі», яка проходила 4-5 квітня 2024 року на факультеті міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу.

У доповідях особлива увага приділяється питанням теорії та практики перекладу, проблемам розвитку та функціонування мовних систем, мовній картині світу в аспекті професійної комунікації.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

ГОЛОВА ОРГКОМІТЕТУ:

ПОДВОЙСЬКА Оксана Володимирівна – к.філол.н., доцент, в.о. завідуючого кафедри галузевого перекладу та іноземних мов факультету міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу ХНТУ.

ЧЛЕНИ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ:

КОЗОРИЗ Ірина Сергіївна – старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ГОНЧАРЕНКО Наталя Вікторівна - старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ.

ЧЛЕНИ ПРОГРАМНОГО ОРГКОМІТЕТУ:

СТЕЦЕНКО Наталя Миколаївна – к.пед.н., доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

БАЙША Кіра Миколаївна – к.пед.н, доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

КОЛКУНОВА Вікторія Володимирівна – к.пед.н., доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ЛЕБЕДЄВА Аеліта Володимирівна - к. філол. н., доцент кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

БОГДАН Юлія Броніславівна – старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ПЕТРЕНКО Євгенія Миколаївна – старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ПРИХОДЬКО Олена Олександрівна – старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ЯКУШЕНКО Інна Олександрівна - старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

ПОНОМАРЕНКО Лариса Валентинівна - старший викладач кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ,

СКУБАНОВИЧ Олександра Валеріївна – старший лаборант кафедри галузевого перекладу та іноземних мов ХНТУ.

4. Khomenko S. A., Tsvetkova E. Ye., Basovets I. M. (2004). Fundamentals of the theory and practice of translating scientific and technical text from English to Russian: textbook. Minsk: BNTU. 204 p.
5. Kovalenko, A.Ya. (2001). Scientific and technical translation. Ternopil: Karpyuk Publishing House, 284 p.
6. Levytsky V.V. (2006). Semasiology. Vinnytsia: New book. 512 p
7. Mason, J., Knisely, E., Kendall, J. (1978). Effects of polysemous words on sentence comprehension. (40 P.). Illinois: Champaign
8. Oxford Learner's Dictionaries. Retrieved 18 Februar, 2020, from <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/snowflake?q=snowflake>
9. Sandiy, L. (2019). Gastronomic terms as a resource for replenishing the modern economic lexicon of the English language. Southern Archive No. 78, pp. 80–84.
10. Sitko, A.V. (2009) The role of context during the translation of interrogative statements. *Language conceptual pictures of the world coll. of science works* K.: Kyiv National University named after Taras Shevchenko. Vol. 26 (3)
11. Sitko, A.V. (2011) Reproduction of communicative semantics of English interrogative constructions in translation. Odesa, Ukraine
12. Sitko, A.V. (2012). Problems of reproduction of the grammatical semantics of interrogatives by means of the target language *Problems of the semantics of pragmatics and cognitive linguistics*. K.: Logos
13. Synelnikova I.S. Peculiarities of the translation of English polysemous and homonymous terms of the context of poultry farming into Ukrainian. Southern archive. 2021

Yuliia Omelchenko, student
Oksana Milova, PhD in Pedagogy, Associate Professor
Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

SATIRE IN FICTION: TRANSLATION ASPECT

Satire has an essential role in literature, as it provides writers with the opportunity to express criticism and opposition to various phenomena of society, politics, religion and other aspects of life. It can be an elaborate tool for influencing the public opinion and consciousness.

Translation of literary works is a complex process that differs from other types of translation, as it requires not only a high level of language proficiency, but also an understanding of cultural and historical features. The translator often faces problems of translating emotionally coloured vocabulary. Also, the language variation causes certain difficulties in translation. It is important not only to translate the source language into the target language, but also to ensure that the idea is comprehensible. This is particularly the case with the translation of satirical works, as it is necessary to convey the subtext intended by the author.

The scholars have not agreed on the definition of satire. But some scholars suggest the following: satire is a genre which since Roman times has guided the interpretation and evaluation of works on the ground of their purpose to critique and entertain [3, p. 19]. They also specify that exaggeration, irony and wordplay are the most widespread satirical elements.

Exaggeration is the presentation of something in an overstated way to make it appear more visible or bigger, better or worse than it really is [1, p. 48]. It can be used to highlight particular aspects, often for dramatic effect or to evoke a response from the audience. Cambridge dictionary defines irony as a type of usually humorous expression in which you say the opposite of what you intend [4]. Wordplay can be identified as the action of playing with language material (or its result) which is based on the combination of language elements that are either identical or very similar in form but have different meanings [6, p. 47]. We can conclude that exaggeration, irony, and wordplay are techniques used to amplify, distort, or play with the language to provoke certain kinds of effects or reactions from the intended audience.

Translators often hesitate to translate satirical works because it can be challenging. For example, terms with double meanings or puns may lose their impact in translation or what might be humorous in English could be unfunny or even inappropriate in the Ukrainian translation [5, p. 209]. That is why it is necessary to use appropriate translation techniques [7, p. 109].

Having analysed the definitions of the most common satirical elements, we can distinguish them in a text fragment and use appropriate techniques to render them into the target language.

We translated a fragment from the book *The Man Who Wouldn't Stand Up* by American writer Jacob M. Appel. The story concerns a man who refuses to rise during the national anthem at a baseball game, triggering a national debate and a series of unexpected events. Appel uses the novel to comment on social issues, offering a thought-provoking look at contemporary American culture.

Let us have a look at the examples of exaggeration in the text:

–*You've made some terrible mistakes and the only thing to be done is to ask for forgiveness. That's what the Lord wants* [2, p. 74].

–*Ви зробили кілька жахливих помилок, і єдине, що вам залишається – попросити прощення. Цього хоче Господь.*

The exaggeration is demonstrated by two key terms *the only* and *forgiveness*. In this context, *the only* is translated as *єдине*, showing the minister's insularity and inability to consider alternative lifestyles, insisting that everyone must adhere to his beliefs. This example also touches on taboo topics, including religion, which is often a subject of controversy. The term *forgiveness* is translated as *прощення*, although *вибачення* could also be considered. However, *прощення* better conveys the religious connotations of forgiveness, consistent with the text's reference to divine will. This approach ensures that the translation retains the desired meaning for the Ukrainian audience.

Next, let us examine an example of irony in the translated fragment:

–*A gift that ranked right up there with sending condoms to nuns or lampshades to holocaust survivors* [2, p. 81].

–*Такий подарунок можна поставити в ряд з надсиленням презервативів монахиням або абажурів, виготовлених з людської шкіри, жертвам Голокосту.*

This fragment highlights the difficulties of translating a text that refers to sending lampshades to Holocaust survivors. The word *lampshade* is usually linked to decor, but the historical context shows that during the Holocaust lampshades were made of human skin, which is not a widely known fact. The passage also mentions *sending condoms to nuns* as another example of irony.

Next, we turn our attention to another satirical element known as wordplay.

Arnold's temper hadn't calmed since discovering the garden massacre [2, p. 73].

Арнольд не міг заспокоїтися відтоді як дізнався про, м'яко кажучи, різанину в саду.

This fragment shows how the author uses the word *massacre* in a unique way to highlight the importance of Arnold's garden to the protagonist. Consulting the dictionary definition of the word *massacre*, which means killing a large number of people, helps us understand this choice of word. It indicates that for Arnold, his garden and botanical pursuits are more important than people in general.

Having analyzed the satirical elements in the translated fragment from Jacob M. Appel's novel *The Man Who Wouldn't Stand Up*, including exaggeration, irony, and wordplay, we can better understand how these devices are used to convey the author's commentary on social problems. We can also conclude that the task of the translator is quite complicated, as it is necessary to pay attention not only to the text but also to the subtext, which requires a high level of language proficiency and awareness of other aspects of life.

References:

1. Al-Tufaili Q. A. D., Al-Jobori F. R. M. A Pragmatic Study of Exaggeration in British and American Novels. *Journal of Education and Practice*. 2016. Vol. 7. No. 33. P. 48-58. URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1122644.pdf>

2. Appel J. M. *The Man Who Wouldn't Stand Up*. Cargo Publishing, 2012. 189 p.

3. Declercq D. A. Definition of Satire (And Why a Definition Matters). *The Journal of Aesthetics and Art Criticism*. 2018. Vol. 76, No. 3. P. 319–330. DOI: <https://doi.org/10.1111/jaac.12563>

4. Irony. Cambridge Dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/irony>

5. Savina Yu. Use of transformations for achieving adequacy when reproducing irony in translation of English literary texts into Ukrainian. *Humanities science current issues*. 2021. Vol. 3, no. 40. P. 107–111. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/40-3-17>

6. Thaler V. Varieties of Wordplay. *Crossing Languages to Play with Words* / ed. by S. Knospe, A. Onysko, M. Goth. Publisher: De Gruyter, 2016. P. 46-62. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110465600-003>

7. Пушик Н. В., Особливості перекладу художніх творів. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Філологія. 2022. № 54, с. 208-211. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.54.50>

Паслед В. О., студентка
Петренко Є. М., ст. викладач
Херсонський національний технічний університет

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОМОВНОГО ТЕЛЕСЕРІАЛУ «ПЛІТКАРКА» НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Телесеріал «Пліткарка» («Gossip Girl») – сучасна (2007 – 2012 рр.) популярна підліткова драма за романами письменниці Сесілі фон Цигезар. Популярність телесеріалу ґрунтується на нестандартному сюжеті, формі подачі матеріалу (використання сучасних засобів отримання, збереження і передачі інформації), вдалому доборі акторського складу, вражаючих місцях зйомок і вміло підібраній популярній музиці.

Першою проблемою для перекладача традиційно стає переклад назви. Очевидно, що вона створена за аналогією з такими стійкими виразами як *gossip column* – розділ світської хроніки та *gossip columnist* – журналіст, який веде цей розділ. Такий вибір назви виправданий: розповідь ведеться від імені дівчини, звідси слово *girl* у назві, а всі події, що відбуваються, подаються у вигляді коротких інформаційних повідомлень, які часто містять припущення, умовиводи і висновки про особисте життя молодих представників еліти Мангеттена. «Gossip Girl» – це назва особистого блогу й одночасно нік головної героїні телесеріалу в соцмережах.

З погляду стилістики, в англійській назві телесеріалу «Gossip Girl» присутня алітерація: обидва слова починаються на приголосний [g], що слугує засобом привертання уваги глядача не лише на аудіо-, а й на відеорівні: на кількох постерах до фільму головні персонажі позують на тлі двох заголовних літер GG. Крім того, у багатьох випадках, і не тільки в самому телесеріалі, а й у різних додаткових матеріалах, ця аббревіатура активно використовується. Наприклад, на одному з плакатів до першого сезону бачимо слоган: *A GG thanksgiving... pass the scandal, please*. Цей текст можна, наприклад, перекласти як: *День подяки у світі «Пліткарки»... передайте, будь ласка, скандал*. Аббревіатура має більшу експресивність порівняно зі словосполученням і виконує в тексті актуалізуючу функцію [1, с. 297].

З погляду перекладу, алітерація, як і наступна аббревіатура, являють собою проблему: зберегти форму, але пожертвувати сенсом, або зберегти сенс, але пожертвувати формою. У досліджуваному україномовному тексті перекладач приймає рішення на користь другого, і перекладає словосполучення одним

<i>Лисицька А. І., Івашкевич Л. С., Національний технічний університет України Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського</i> «Оригінальний текст та переклад: різниця довжин (порівняльний аналіз на матеріалі української, німецької та англійської мов)»	162
<i>Луців Ю.В., Літвіняк О.В., Львівський національний університет ім. І.Франка</i> «The influence of the voice of interpreters of different genders on the perception of simultaneous interpretation»	164
<i>Lushpiienko O., Milova O., Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University</i> “Medical terminology translation”	168
<i>Мазур А. А., Мазур О. В., Львівський національний університет ім. І. Франка</i> «Відтворення онімів в українській локалізації гри «Slay the spire»»	170
<i>Maksymiak M. R., Sytar R.A., Ivan Franko Lviv National University</i> “Peculiarities of lexico-semantic and grammatical transformations applied in the Ukrainian dubbing of the animated film <i>The Bad Guys</i> ”	173
<i>Малий Д. В., Приходько О. О., Херсонський національний технічний університет</i> «Актуальні проблеми перекладу в контексті розвитку штучного інтелекту»	175
<i>Марищук В.О., Воробйова А. В. Херсонський державний університет</i> «Специфіка перекладу англійських ідіом у юридичній сфері»	177
<i>Маруніна В. П., Гач Н.О., Київський національний університет ім. Тараса Шевченка</i> «Жанрові моделі світів фентезі крізь призму перекладу»	180
<i>Мельничук А. А., Кіщенко Ю. В., Херсонський державний університет</i> «Способи відтворення пасивного стану англійського дієслова в українському перекладі: теоретичний аспект»	182
<i>Міхіна В. В., Стеценко Н. М., Херсонський національний технічний університет</i> «Специфіка англо-українського перекладу текстів нормативних документів морської галузі»	186
<i>Moskal Viktoriia, Sytar R.A., Ivan Franko Lviv National University</i> «Issues in audiovisual translation: the peculiarities of idioms translation in <i>Bridgerton</i> TV series into English»	188
<i>Мурашко А. І., Колкунова В. В., Херсонський національний технічний університет</i> «Способи англо-українського перекладу власних назв у романі Дж. Мартіна «Гра престолів»»	192
<i>Yulia Nesterenko, Olga Romanenko, Kateryna, R. Tuliakova, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute»</i> «Peculiarities of the translation of polysemous words»	195
<i>Yuliia Omelchenko, Oksana Milova, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University</i> “Satire in fiction: translation aspect”	198
<i>Паслед В. О., Петренко Є. М., Херсонський національний технічний університет</i> «Аналіз особливостей перекладу англійськомовного телесеріалу «Пліткарка» на українську мову»	201
<i>Петрусенко А.І., Лебедева А.В., Херсонський національний технічний університет</i> «Лексико-семантичні проблеми перекладу науково-технічних текстів»	205
<i>Піка Д. Д., Гончаренко Н. В., Херсонський національний технічний університет</i> «Переклад жартів в англомовних текстах та мультфільмах на українську. Збереження атмосфери першоджерела»	209
<i>Писана Д. В., Лалаян Н. С., Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i> «Особливості художнього авторського перекладу»	212